

Handläggare
Albin Lindström
Telefon: 0850847998

Till
Arbetsmarknadsnämnden
den 24 maj 2022

Ärende 6

Yttrande över remiss av Betänkandet Träffsäkert (SOU 2021:101)

Remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2022/404

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Arbetsmarknadsförvaltningen beslutar att justera paragrafen omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat slutbetänkande av Utredningen om bostadsbidrag och underhållsstöd – minskad skuldsättning och ökad träffsäkerhet (BUMS) kallat Träffsäkert till arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

För att minska skuldsättningen och de kostnader som detta medför för enskilda och myndigheter, föreslås bland annat att bostadsbidraget ska grundas på de månatliga inkomstuppgifterna i arbetsgivardeklarationerna och att den underhållsbidragsskyldiga förälderns betalningsbelopp till Försäkringskassan, ska grundas på de mer aktuella månadsuppgifterna. Förändringarna bedöms öka träffsäkerheten i betalningsbeloppet och minska risken för skuldsättning.

Arbetsmarknadsförvaltningen är positivt inställd till de föreslagna förändringarna då förvaltningens målgrupper är riskgrupper för skuldsättning vilket kan skapa ekonomisk stress och innebära ett hinder i att komma i arbete eller studier.

Arbetsmarknadsnämnden föreslås hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 30 augusti 2018 att tillsätta en utredning för att se över reglerna om bostadsbidrag och underhållsstöd. Syftet med utredningen var att öka träffsäkerheten och minska skuldsättningen. Regeringen beslutade också att utredningen skulle

utreda hur särskilda skäl för att fortsätta lämna underhållsstöd kunde förtydligas och tillämpas. Utredningen tog namnet Utredningen om bostadsbidrag och underhållsstöd – minskad skuldsättning och ökad träffsäkerhet (BUMS).

Slutbetänkandet Träffsäkert (SOU 2021:101) är uppdelat i två volymer. I den första volymen med undertiteln Införande av månadsuppgifter i bostadsbidraget och underhållsstödet behandlas utredningens förslag rörande användningen av månadsinkomster vid fastställande av bidragsgrundande och betalningsgrundande inkomst samt bakgrund och överväganden för dessa förslag. I den andra volymen med undertiteln Ett nytt bostads- och familjestöd (Bofast) och statlig underhållsreglering behandlas utredningens övriga förslag samt bakgrund och överväganden för dessa.

Ärendet

Utredningen visar att nuvarande utformning av regelverket för bostadsbidrag leder till betydande problem med skuldsättning. Orsaken bedöms i hög grad bero på att bidraget betalas ut som preliminärt bidrag baserat på inkomsterna under det kalenderår som bidraget betalas ut. Inkomsterna är inte kända på förhand och behöver därför uppskattas av den sökande. Först när Skatteverket har beslutat om slutlig skatt är inkomsterna kända. Då bestäms bostadsbidraget slutligt. Konsekvensen blir att många hushåll långt efter att bostadsbidraget betalats ut behöver betala tillbaka bostadsbidrag som de tidigare fått utbetalt. Många får då svårt att betala tillbaka de många gånger betydande belopp som krävs tillbaka. Skulder på grund av bostadsbidrag är den främsta orsaken till skulder som enskilda har till Försäkringskassan.

Betalningsskyldighet i underhållsstöd bygger på inkomster som hämtas från en två år gammal inkomst enligt ett beslut om slutlig skatt. Inkomsterna som den bidragsskyldiga har när underhållsstödet ska betalas kan vara betydligt lägre. För en del bidragsskyldiga leder det till att den inkomst som de har i dag inte räcker till för att betala de krav som riktas mot dem och en skuld uppstår. Även bidragsskyldiga vars inkomster inte sjunkit jämfört med för två år sedan betalar inte heller alltid de betalningsbelopp som räknats fram.

Mindre än 60 procent av det som Försäkringskassan kräver in blir betalt till myndigheten. Många skulder lämnas över till Kronofogden. Mer än hälften av det som inte betalas direkt till Försäkringskassan betalas då in. De många underhållsstödskulderna är dock en stor administrativ börda för myndigheterna och både ekonomiskt och psykiskt betungande för bidragsskyldiga.

För att minska skuldsättningsproblematiken föreslås bland annat att bostadsbidraget ska grundas på de månatliga inkomstuppgifterna i arbetsgivardeklarationerna på individnivå från Skatteverket. I och med förändringen bedömer utredningen att det är möjligt att minska återkraven för hushåll med bostadsbidrag med mer än 90 procent.

Utredningen föreslår att den underhållsbidragsskyldiga förälderns betalningsbelopp till Försäkringskassan ska grundas på de mer aktuella månadsuppgifterna. Det ökar träffsäkerheten i betalningsbeloppet och risken för skuldsättning minskar.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom utvecklings- och utredningsstaben vid arbetsmarknadsförvaltningen.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter och förslag

Arbetsmarknadsförvaltningen är positiva till de föreslagna förändringarna i regelverket gällande bostadsbidrag och underhållsstöd. Arbetsmarknadsförvaltningens målgrupper och personer med långvarigt försörjningsstöd är riskgrupper för problem med skulder som kan ge många negativa långvariga konsekvenser. Skulder medför ofta en ekonomisk stress som kan vara en faktor som påverkar personens livsföring och motivation att arbeta. Om riskerna för skuldsättning kan minskas är detta en positiv förändring.

Arbetsmarknadsförvaltningen har i övrigt inget att tillägga.

Arbetsmarknadsnämnden föreslås hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Karina Uddén
arbetsmarknadsdirektör
arbetsmarknadsförvaltningen

Anders Nordborg
utvecklingschef
arbetsmarknadsförvaltningen

Bilaga

1. Remiss: Betänkandet Träffsäkert (SOU 2021:101)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karina Uddén, Arbetsmarknadsdirektör	2022-05-12
Anders Nordborg, Utvecklingschef	2022-05-12